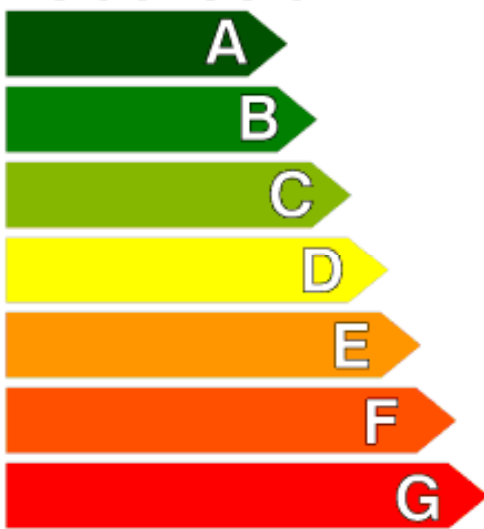

Υπάρχουν κάποια αντικείμενα, τα οποία για διάφορους λόγους ταυτίζονται με μια έννοια. Αντικείμενα που ενώ στην καθημερινότητά μας θεωρούνται ίσως και ευτελή, αποκτούν ένα συμβολισμό τόσο ισχυρό, ώστε μια απλή αναφορά της έννοιας να ανακαλεί στη μνήμη μας την χαρακτηριστική του εικόνα. Ο λόγος στη συγκεκριμένη περίπτωση γίνεται για τον λαμπτήρα πυράκτωσης, αυτόν που όλοι μας αποκαλούμε τόσο απλά και οικεία «λάμπα». Η λάμπα έχει δεθεί στην οπτική μας μνήμη με το σύμβολο της λαμπρής ιδέας, του «νέου», της λύσης στο όποιο πρόβλημα μας. Ο λαμπτήρας αυτός έγινε το σύμβολο μιας νέας εποχής και σηματοδότησε το πέρασμα του σύγχρονου ανθρώπου σε έναν κόσμο με περισσότερο φως. Τον απελευθέρωσε από τον αέναο κύκλο ημέρας νύχτας και έγινε αφορμή για σημαντικές αλλαγές στον τρόπο ζωής του. Ο λαμπτήρας πυράκτωσης έγινε ευρύτερα γνωστός το 1879 από τον T. Edison, αν και η πρώτη κατοχυρωμένη ευρεσιτεχνία σημειώθηκε ένα χρόνο νωρίτερα από τον Joseph Swan. Ο Edison αγόρασε την πατέντα και διέδωσε ένα εμπορικό προϊόν που μας συνοδεύει 130 χρόνια τώρα. Σήμερα η γνώριμη εικόνα του λαμπτήρα πυράκτωσης με το διάπυρο νήμα να φωτίζει άλλοτε περισσότερο κι άλλοτε λιγότερο ένα χώρο, πρόκειται να χαθεί. Από το 2009 με βάση την κοινοτική οδηγία της E.E. (8/12/2008) θα αρχίσει η σταδιακή απαγόρευση της διάθεσης των λαμπτήρων πυράκτωσης στην αγορά, ξεκινώντας από εκείνους με ονομαστική ισχύ μεγαλύτερη των 100w. Στην επόμενη τριετία θα καταργηθούν και οι λαμπτήρες πυράκτωσης μικρότερης ισχύος επιτρέποντας τη διάθεση στην αγορά μόνο των λαμπτήρων με ενεργειακή κλάση ανώτερη της C.

More efficient

Less efficient

Ο λόγος που γίνεται αυτή η μετάβαση, είναι η χαμηλότερη απόδοση που έχουν οι λαμπτήρες πυράκτωσης, καθώς στην κοινή μορφή τους η απόδοσή τους δεν ξεπερνά το 5%. Στην προσπάθεια της E.E. να χαμηλώσει τις εκπομπές των αερίων του θερμοκηπίου, στόχος έγιναν οι πιο ενεργοβόρες συσκευές, με πρώτη στη λίστα τον εν λόγω λαμπτήρα. Η εναλλακτική λύση που δόθηκε είναι η χρήση των συμπαγών λαμπτήρων φθορισμού (CFL). Η πρόταση των λαμπτήρων CFL σαν το βέλτιστο υποκατάστατο, από κάποιους χαιρέτιστηκε με ενθουσιασμό και από άλλους αντιμετωπίστηκε με δυσπιστία ή ακόμη και αντίδραση. Η αλήθεια είναι ότι ένας λαμπτήρας CFL είναι σαφώς αποδοτικότερος από έναν πυράκτωσης, αν και νούμερα όπως «5 φορές χαμηλότερη κατανάλωση» είναι από υπερβολικά αισιόδοξα έως παραπλανητικά (περισσότερες πληροφορίες αναφορικά στους συμπαγείς λαμπτήρες φθορισμού μπορείτε να βρείτε στο θέμα του Νοεμβρίου με τον ομόλογο τίτλο).

Κανείς δεν μπορεί να αρνηθεί ότι μακροπρόθεσμα η χρήση των συμπαγών λαμπτήρων φθορισμού θα βοηθήσουν στη μείωση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα και θα αποδειχθούν οικονομικότερες, **εφόσον όμως χρησιμοποιηθούν σύμφωνα με τις προδιαγραφές τους**. Αυτό είναι κάτι που πρέπει να τονισθεί, καθώς οι περισσότεροι καταναλωτές δε γνωρίζουν για τη σωστή χρήση τους, οι κατασκευαστές δεν ενημερώνουν ή

ενημερώνουν ελλιπώς, και οι οικονομοτεχνικές αναλύσεις πραγματοποιούνται θεωρώντας δεδομένες τις ιδανικές συνθήκες λειτουργίας, που δεν συντρέχουν σχεδόν ποτέ. Το αποτέλεσμα είναι η «ψαλίδα» πυράκτωσης – CFL να κλείνει ακόμα πιο πολύ. Όσον αφορά δε στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τις τοξικές ουσίες που περιέχονται στον λαμπτήρα πυράκτωσης τα ποσοστά είναι πρακτικά μηδαμινά. Κάτι ακόμη που πρέπει να τονισθεί είναι πως το ενεργειακό κόστος ανακύκλωσης των λαμπτήρων φθορισμού δεν συνυπολογίζεται στις συγκρίσεις με τους συμβατικούς λαμπτήρες. Αν λάβουμε μάλιστα υπόψη και το γεγονός ότι δεν έχει θεσμοθετηθεί ακόμη νομικό πλαίσιο για την ανακύκλωση των λαμπτήρων φθορισμού, αποφάσεις όπως αυτή της 8/12/2009 δείχνουν αρκετά βεβιασμένες.

Πέρα όμως από το καθαρά τεχνικό σκέλος και την απαρίθμηση αριθμών και ποσοστών υπάρχει και το αισθητικό σκέλος. Και η αλήθεια είναι ότι σε κάποιες περιπτώσεις η χρήση οτιδήποτε διαφορετικού από λάμπα πυράκτωσης (με τις μέχρι σήμερα γνωστές εφαρμογές) θα φαινόταν τουλάχιστον κακόγουστο. Αρκεί να φανταστεί κάποιος έναν πολυέλαιο με σπειροειδείς λαμπτήρες CFL στη θέση των κλασικών λαμπτήρων πυράκτωσης. Και ας μη ξεχνάμε την πληθώρα φωτιστικών σωμάτων στα οποία πρακτικά το φωτιστικό είναι ο ίδιος ο λαμπτήρας με ορατό νήμα.

Ποιος είναι όμως ο λόγος για τον οποίο υπάρχει αυτή η συμπάθεια στον παλιό, κλασικό λαμπτήρα πυράκτωσης;

Σίγουρα υπάρχει πάντα ο φόβος για το καινούργιο και την αλλαγή που αυτό φέρνει, αλλά στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι και κάτι παραπάνω. Ο λαμπτήρας πυράκτωσης δίνει φως μαζί με θερμότητα κι αυτό είναι κάτι που το έχουμε ταυτίσει στη συνείδησή μας εδώ και χιλιάδες χρόνια. Από την στιγμή που ο άνθρωπος ανακάλυψε και χρησιμοποίησε τη φωτιά, αυτή έγινε ταυτόσημη με τη θερμότητα, το φως αλλά και την ασφάλεια που του παρείχε. Κατά κάποιο τρόπο θα μπορούσε να υποθέσει κανείς ότι αυτή η συμπάθεια έχει «περάσει» στο υποσυνείδητο μας. Το τζάκι για παράδειγμα, ακόμα και σήμερα αποτελεί κεντρικό σημείο και πόλο έλξης σε ένα σπίτι, άσχετα με το αν η θέρμανση που μας παρέχει είναι σαφέστατα λιγότερο αποτελεσματική από ένα σύστημα κεντρικής θέρμανσης. Το να κλείνουμε τα μάτια λοιπόν στην πρόοδο, σε νέες αποδοτικότερες τεχνολογίες σίγουρα δεν δικαιολογείται. Αυτό όμως δεν συνεπάγεται την αποδοχή και υιοθέτηση οτιδήποτε νέου χωρίς ουσιαστική ενημέρωση, απαλλαγμένη από προκαταλήψεις και εμμονές, χωρίς κρίση και περίσκεψη.

Για την ΦΩΤΟΔΙΑΠΛΑΣΗ Α.Ε.

ΠΑΛΛΑΣΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Μελετητής Φωτισμού
Ηλεκτρολόγος Μηχανικός